

Byla C-942/19

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį santrauka

Gavimo data:

2019 m. gruodžio 31 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunal Superior de Justicia de Aragón (Aragono aukštesnysis teisingumo teismas, Ispanija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. gruodžio 17 d.

Pareiškėja:

Servicio Aragonés de la Salud (Aragono sveikatos priežiūros tarnyba)

Atsakovė:

LB

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinėje byloje siekiama išsiaiškinti, ar LB, Aragono sveikatos priežiūros tarnybos (toliau – SALUD) nuolatinė statutinė darbuotoja, turi teisę į atostogas dėl asmeninių priežasčių dėl darbo viešajame sektoriuje.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas – Ispanijos teisės aktų, pagal kuriuos atostogos dėl asmeninių priežasčių dėl darbo viešajame sektoriuje suteikiamos tik tuo atveju, kai užimsimos pareigos yra nuolatinės, atitiktis Bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, 1999, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 368) 4 punktui. Teisinis pagrindas – SESV 267 straipsnis.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar ETUC, UNICE ir CEEP bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pateikiamo Direktyvos 1999/70/EB priede, 4 punktą turi būti aiškinamas taip, kad teisė, kuri įgyjama gavus darbą viešajame sektoriuje, pripažįstant tam tikrą administracinį statusą, susijusį su pareigomis, kurios taip pat priklauso viešajam sektoriui ir kurios buvo einamos iki tol, yra *darbo sąlyga*, pagal kurią negali būti taikomas skirtingas požiūris į terminuotas darbo sutartis sudariusius ir nuolatinius darbuotojus?

2. Ar ETUC, UNICE ir CEEP bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pateikiamo Direktyvos 1999/70/EB priede, 4 punktą turi būti aiškinamas taip, kad skirtingo požiūrio taikymo terminuotas darbo sutartis sudariusiems ir nuolatiniams darbuotojams, pateisinimas objektyviomis priežastimis apima tikslą išvengti reikšmingo paslaugų tęstinumo sutrikdymo ir žalos, susijusių su personalo struktūrinio paskirstymo nestabilumu tokioje jautrioje srityje, kaip sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, atsižvelgiant į konstitucinę teisę į sveikatos apsaugą, todėl jis galėtų būti pagrindas atsisakyti suteikti atostogas tiems, kurie užims laikinas pareigas, bet ne tiems, kurie kurių darbas bus nuolatinis?

3. Ar ETUC, UNICE ir CEEP bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis, pateikiamo Direktyvos 1999/70/EB priede, 4 punktą draudžia tokias nuostatas, kokios įtvirtintos [Karaliaus dekreto Nr. 365/1995] 15 straipsnyje, pagal kurias statusai, kurie suteikia galimybę gauti atostogas dėl darbo viešajame sektoriuje, neapima laikinojo valstybės tarnautojo ar laikinojo darbuotojo pareigų, kai toks statusas turi būti pripažintas tiems, kurie užims nuolatinės pareigas viešajame sektoriuje ir jis valstybės tarnautojui yra naudingesnis nei kiti alternatyvūs administraciniai statusai, kurių jis turėtų prašyti, kad galėtų užimti naujas pareigas, į kurias yra paskirtas?

Europos Sąjungos teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas sutartis (OL L 175, 1999, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 368; toliau – Direktyva 1999/70). 1 ir 2 straipsniai.

Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrasis susitarimas dėl darbo pagal terminuotas sutartis (toliau – Bendrasis susitarimas). 4 punkto 1 dalis.

2016 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo Sprendimas *De Diego Porras* (C-596/14, EU:C:2016:683).

2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo Sprendimas *Vega González* (C-158/16, EU:C:2017:1014). 31 ir 34 punktai bei rezoliucinės dalies 1 punktas.

2018 m. kovo 22 d. Teisingumo Teismo Nutartis *Centeno Meléndez* (C-315/17, EU:C:2018:207). 65 punktas.

Nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

1984 m. rugpjūčio 2 d. *Ley 30/1984 de medidas para la reforma de la Función Pública* (Įstatymas Nr. 30/1984 dėl priemonių, kuriomis pertvarkoma valstybės tarnyba) (BOE Nr. 185, 1984 m. rugpjūčio 3 d., p. 22629). 29 straipsnio 3 dalis.

1984 m. gruodžio 26 d. *Ley 53/1984 de Incompatibilidades del Personal al Servicio de las Administraciones Públicas* (Įstatymas Nr. 53/1984 dėl darbuotojų nesuderinamumo su viešojo administravimo tarnyba) (BOE Nr. 4, 1984 m. sausio 4 d., p. 165). 1 straipsnis.

2003 m. gruodžio 16 d. *Ley 55/2003 del Estatuto Marco del personal estatutario de los servicios de salud* (Įstatymas Nr. 55/2003 dėl bendrojo sveikatos priežiūros tarnybų statutinių darbuotojų statuto) (BOE Nr. 301, 2003 m. gruodžio 16 d., p. 44742). 2 straipsnio 1 ir 2 dalys, 3 straipsnis, 62 straipsnis, 66 straipsnio 1 ir 3 dalys bei 67 straipsnio 1–3 dalys.

Ley del Estatuto Básico del Empleado Público (Įstatymas dėl viešosios tarnybos pagrindų statuto), kurio nauja redakcija išdėstytas tekstas buvo patvirtintas 2015 m. spalio 30 d. *Real Decreto Legislativo 5/2015* (Karaliaus įstatyminis dekretas Nr. 5/2015) (BOE, Nr. 261, 2015 m. spalio 31 d., p. 103105) (toliau – EBEP). 2 straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalys, 85 straipsnio 1 dalis, 88 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys bei 89 straipsnio 1 ir 2 dalys.

1995 m. kovo 10 d. *Real Decreto 365/1995*, kuriuo patvirtintas *Reglamento de Situaciones Administrativas de los Funcionarios Civiles de la Administración General del Estado* (Nutarimas dėl bendrosios valstybės administracijos civilių tarnautojų administracinių statusų) (BOE Nr. 85, 1995 m. balandžio 10 d., p. 10636). 15 straipsnis.

Trumpas bylos aplinkybių ir proceso pristatymas

- 1 LB buvo paskirta į pareigas kaip nuolatinė statutinė SALUD darbuotoja; šias pareigas ji vykdė nuo 2010 m. gruodžio 14 d. iki 2010 m. gruodžio 20 d. (**orig. p. 2**)
- 2 LB buvo pasiūlyta laikinai eiti dėstytojos pareigas universitete; pasiūlymas buvo patvirtintas 2017 m. spalio 25 d. Atitinkamai, jai buvo pateikta darbo sutartis ir ji buvo pakviesta pradėti eiti šias pareigas nuo 2017 m. gruodžio 21 d. (**orig. p. 2**)

- 3 Tam, kad galėtų užimti šias pareigas, nesuderinamas su einamomis pareigomis, LB 2017 m. gruodžio 1 d. pateikė prašymą išleisti ją atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje SALUD einamose pareigose. **(orig. p. 2)**
- 4 Šis prašymas buvo atmestas 2017 m. gruodžio 4 d. SALUD Saragosos III sektoriaus direktoriaus sprendimu, nes pagal Karaliaus dekreto Nr. 365/1995 15 straipsnį negalima nuolatinio statutinio ar karjeros valstybės tarnautojo išleisti atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje, kai kitos pareigos viešojo administravimo įstaigoje yra laikinos. **(orig. p. 2)**
- 5 Tam, kad galėtų eiti dėstytojos pareigas pagal laikinąją sutartį, LB 2017 m. gruodžio 17 d. pateikė prašymą išleisti ją atostogų dėl asmeninių priežasčių, kurios jai buvo suteiktos 2017 m. gruodžio 20 d. SALUD Saragosos III sektoriaus direktoriaus sprendimu. **(orig. p. 2–3)**
- 6 LB taip pat pateikė skundą dėl gruodžio 4 d. sprendimo; jis buvo atmestas 2018 m. kovo 16 d. *Consejería de Sanidad* (Sveikatos taryba) nutarimu.
- 7 LB dėl šio nutarimo padavė skundą *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 4 de Zaragoza* (Saragosos administracinis teismas Nr. 4), kuris jį patenkino 2019 m. gegužės 9 d. sprendimu. Sprendime konstatuota, kad nusprendus, jog LB neatitinka darbo viešajame sektoriuje administracinio statuso reikalavimų, nes antrosios pareigos yra laikinos ir nenuolatinės, reiškia nuolatinės ir terminuotas darbo sutartis sudariusių darbuotojų nediskriminavimo principo, numatyto Bendrojo susitarimo 4 punkte, pažeidimą. **(orig. p. 4)**
- 8 SALUD ši sprendimą apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.

Esminiai šalių argumentai pagrindinėje byloje

- 9 LB savo skunde prašė, kad ginčijami sprendimai būtų pripažinti niekiniais arba, jei šis reikalavimas nebūtų patenkintas, juos panaikinti. Taip pat prašė, kad jai, kaip individualus teisinis statusas, būtų pripažinta jos teisė į atostogas pareigose SALUD dėl darbo viešajame sektoriuje atgaline tvarka nuo 2017 m. gruodžio 1 d. **(orig. p. 3)**
- 10 LB teigia, kad ginčijami aktai pažeidė lygybės ir nediskriminavimo principus, numatytus Bendrojo susitarimo 4 punkte, ir kad taikant Karaliaus dekreto Nr. 365/1995 15 straipsnį taip pat pažeidžiamas šis punktas. **(orig. 3–4)**
- 11 SALUD nesutiko, kad ginčijami aktai pažeidė Bendrojo susitarimo 4 punktą, nes tai nebuvo panašios situacijos ir buvo objektyvių priežasčių, dėl kurių terminuotas ir nuolatinės darbo sutartis sudariusiems darbuotojams buvo taikomas skirtingas požiūris, visų pirma dėl būtinybės užtikrinti Aragono sveikatos sistemos teikiamų paslaugų stabilumą. **(orig. p. 4)**

- 12 Kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą, LB mano, kad tai yra nereikalinga, nes ši byla gali būti išspręsta remiantis vien vidaus teisės nuostatomis. **(orig. p. 4)**
- 13 LB manymu, nėra tikslinga kelti prejudicinio klausimo, nes Teisingumo Teismo jurisprudencija yra pakankamai aiški ir iš jos matyti, kad atsisakymas išleisti atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje jos einamose pareigose remiantis tuo, jog pareigos, kurias ji siekė užimti, buvo laikinas, prieštarauja mažiau palankių sąlygų nustatymo draudimui, numatytam Direktyvoje 1999/70, dėl ko apeliacinis skundas būtų atmestas remiantis Sąjungos teisės viršenybės principu. **(orig. p. 5)**
- 14 SALUD nepateikė savo nuomonės dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų pristatymas

- 15 Pirmiausia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė teisinį pagrindą, kurį galima apibendrinti taip:
- 16 Visų pirma, reikia nustatyti, kurie teisės aktai yra taikytini statutiniam darbuotojams. Šiuo klausimu pagrindinis taikytinas teisės aktas yra Įstatymas Nr. 55/2003, o EBEP, Įstatymai Nr. 30/1984 ir Nr. 53/1984 bei Karaliaus dekretas Nr. 365/1995 yra taikytini papildomai.
- 17 Antra, reikia patikslinti teisinę administracinių statusų, kurie yra šios bylos dalykas, sistemą.
- 18 LB prašė, kad jai būtų suteiktos atostogos dėl darbo viešajame sektoriuje (taip vadinama Įstatyme Nr. 55/2003: 62 ir 66 straipsniai; EBEP vadinama darbu kitose viešojo administravimo įstaigose: 85 ir 88 straipsniai; o Karaliaus dekretu Nr. 365/1995 – atostogomis dėl asmeninių priežasčių dėl darbo viešajame sektoriuje: 15 straipsnis). Minėtas statusas pripažįstamas, be kita ko, kai statutinis darbuotojas pradeda dirbti „kitoje statutinio darbuotojo kategorijoje, kaip valstybės tarnautojas ar darbuotojas pagal darbo sutartį, bet kurioje viešojo administravimo įstaigoje, nebent būtų gautas atitinkamas leidimas dėl suderinamumo“ (Įstatymo Nr. 55/2003 66 straipsnio 1 dalis). **(orig. p. 8)**
- 19 Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išdėstytais nacionalinės teisės nuostatomis, šiam statusui būdinga:
- jis negali būti paneigtas dėl tarnybos interesų, ir tie, kuriems suteiktas toks statusas, išsaugo savo valstybės tarnautojo statusą pirminėje administracijoje bei teisę dalyvauti tos administracijos atrankose į pareigas;
  - darbo laikas viešojo administravimo įstaigoje, į kurią jis yra paskirtas, skaičiuojamas kaip aktyvus darbas pirminėje administravimo įstaigoje;

- tie, kuriems suteikiamas toks statusas, atlyginimo pirminėje administravimo įstaigoje negauna, o tokio statuso laikotarpis jiems pripažįstamas darbo stažo priedo ir profesinės karjeros tikslais, kai jie grįžta į aktyvų darbą pirminėje administravimo įstaigoje;
  - nėra nustatytas minimalus tokio statuso laikotarpis (**orig. p. 13**)
- 20 SALUD nesuteikė jai šio statuso, tačiau mano, kad šiuo atveju yra taikytinos atostogos dėl asmeninių priežasčių [Įstatymo Nr. 55/2003 67 straipsnio 1 dalies a punktas]. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodytomis nacionalinėmis teisės nuostatomis, šiam statusui būdinga:
- viešojo administravimo įstaigose turėjo būti išdirbta penkerius metus, iki jų suteikiant;
  - jų gali būti atsisakyta suteikti dėl tarnybos interesų;
  - tie, kuriems toks statusas yra suteiktas, atlyginimo pirminėje administravimo įstaigoje negauna ir jiems neskaičiuojamas tokio statuso laikotarpis profesinės karjeros ar darbo stažo priedo tikslais;
  - tie, kuriems toks statusas suteiktas, turi šį statusą išsaugoti bent dvejus metus, prieš galėdami grįžti į buvusias pareigas.
- 21 SALUD mano, kad negalima suteikti atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje, nes tą draudžia Karaliaus dekreto Nr. 365/1995 15 straipsnis; tai yra įgyvendinimo taisyklė, numatanti, kad „pareigoms, kurias vykdo laikinieji valstybės tarnautojai ar pagal terminuotas darbo sutartis dirbantys darbuotojai, nenustatomas“ toks administracinis statusas.
- 22 Ginčas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme visų pirma susijęs su tuo, ar Karaliaus dekreto Nr. 365/1995 15 straipsnis taikytinas sprendžiant šį ginčą, nes svarstoma, ar jis yra panaikintas EBEP, ar taikytinas papildomai kaip įgyvendinantis Įstatymą Nr. 55/2003 (vidaus teisės klausimas). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad minėtas straipsnis galioja ir yra taikytinas. (**orig. p. 5**)
- 23 Taigi ginčo sprendimas priklauso nuo to, ar Karaliaus dekreto Nr. 365/1995 15 straipsnio nuostatos prieštarauja Bendrojo susitarimo 4 punktui. Klausimas kyla dėl to, ar skirtingas požiūris, įtvirtintas Karaliaus dekreto Nr. 365/1995 15 straipsnyje, pagal kurį neleidžiama suteikti atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje valstybės tarnautojui, paskirtam į kitas pareigas laikinai, bet leidžia jas suteikti tam, kuris į kitas pareigas paskirtas nuolat, neprieštarauja Bendrajame susitarime įtvirtintam nediskriminavimo principui ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijai šiuo klausimu. (**orig. p. 5, 6 ir 12**)

- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, akivaizdu, jog valstybės tarnautojas, kuris užims kitą nuolatinę darbo vietą viešojo administravimo įstaigoje, traktuojamas kitaip nei tas, kuris eis laikinas pareigas, nes pirmuoju atveju jis turi galimybę pasinaudoti teise išeiti atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje, įskaitant su tuo priklausančias išmokas, o antruoju – ne, todėl atitinkamai jis privalės imti atostogas dėl asmeninių priežasčių, kurioms taikomos kitos, mažiau palankios sąlygos. **(orig. p. 12)**
- 25 Mažiau palankios sąlygos, kurias teisės aktai nustato valstybės tarnautojui, kuriam suteiktos atostogos dėl asmeninių priežasčių, palyginti su tuo, kuriam suteiktas toks pat statusas dėl darbo kitose viešojo administravimo įstaigose arba dėl darbo viešajame sektoriuje, išplaukia atitinkamai iš EBEP 88 straipsnio 3 ir 4 dalių ir 89 straipsnio bei iš Įstatymo Nr. 55/2003 66 straipsnio 3 dalies ir 67 straipsnio 1 dalies a punkto. **(orig. p. 12)**
- 26 Norint atsakyti tos nuostatos atitinka Direktyvą 1999/70, reikia nustatyti, ar yra tenkinamos sąlygos, kad būtų taikomas joje nustatytas diskriminavimo draudimas. **(orig. p. 13)**
- 27 Visų pirma, ar šios direktyvos tikslais statusas, kuris valstybės tarnautojui suteikiamas gavus naują laikiną darbo vietą viešojo administravimo įstaigoje, yra tokios laikinos darbo vietos, į kurią jis paskiriamas, *darbo sąlyga*. **(orig. p. 13)**
- 28 Teisingumo Teismo išnagrinėtose bylose aptariama *darbo sąlyga* buvo laikinai atliekamo darbo ar pareigų dalis. Kita vertus, šioje byloje nagrinėtina *mažiau palanki sąlyga* yra laikinų pareigų, kurių dar ne pradėta eiti, tačiau kurias siekiama užimti, dalis, todėl, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, Teisingumo Teismo jurisprudencija negali būti taikoma. **(orig. p. 13)**
- 29 Taigi, reikia nuspręsti, ar teisė, kurią įgyja valstybės tarnautojas dėl jo paskyrimo į antrąsias pareigas viešajame sektoriuje, t. y. tai, kad jam būtų pripažintas atitinkamas administracinis statusas pareigose, kurias jis eina iki paskyrimo į antrąsias pareigas dienos, yra *darbo sąlyga*. **(orig. p. 13)**
- 30 Antra, abejojama, ar viešojo administravimo įstaigos šioje byloje nurodytos priežastys gali būti laikomos *objektyviomis priežastimis*, kurios pateisina skirtingą požiūrį į darbuotojus, sudariusius terminuotas ir nuolatinės darbo sutartis. **(orig. p. 13)**
- 31 SALUD **(orig. p. 14)** manymu, taip yra šiuo atveju. Ji teigia, kad išleisti nuolatinį statutinį darbuotoją atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje, kai kiti tarnybos santykiai yra terminuoti, sveikatos apsaugos srityje reiškia reikšmingą paslaugų tęstinumo sutrikdymą ir žalą, susijusius su personalo struktūrinio paskirstymo nestabilumu tokiose jautriose srityse, kaip sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, atsižvelgiant į konstitucinę teisę į sveikatos apsaugą.
- 32 SALUD nuomone **(orig. p. 14)**, toks statuso pripažinimas reikštų, kad atsižvelgiant į tai, jog praktiškai nemažam skaičiui nuolatinį statutinių darbuotojų

galėtų būti suteikiamos atostogos, kad jie galėtų laikinai eiti tam tikras pareigas, kurios gali būti net trumpalaikės, tad kiekvieną kartą, nutrūkus tokiems terminuotiems tarnybos santykiams, būtų prašoma grąžinti į laikinas jų kategorijos pareigas, o tai lemtų personalo struktūrinio paskirstymo nestabilumą.

- 33 SALUD teigia, kad ji deda nuolatinės pastangas, skatindama užimti nuolatinės darbo vietas, be kitų priemonių, skelbdama atrankos konkursus nuolatinio statutinio darbuotojo statusui įgyti. Atostogų suteikimas dėl darbo viešajame sektoriuje, kad būtų galima laikinai eiti tam tikras pareigas, reiškia, jog minėtos atrankos konkursuose gautos pareigos lieka neužimtos, dėl to reikia ir vėl skelbti konkursą į jas. Be to, darbuotojo, kuris buvo išleistas atostogų dėl darbo viešajame sektoriuje, grąžinimas yra laikinojo pobūdžio, dėl kurio darbuotojai, kurie į laikinas pareigas paskirti seniausiai, yra iš jų atleidžiami, ir atsiranda pareiga pareigas, kurias laikinai užima darbuotojas, grąžinamas į darbą, įtraukti į naują skyrimo į pareigas procesą. (**orig. p. 14**)
- 34 Todėl (**orig. p. 15**) prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad reikia nustatyti, ar tikslas išvengti reikšmingo paslaugų tęstinumo sutrikdymo ir žalos, susijusių su personalo struktūrinio paskirstymo nestabilumu tokioje jautrioje srityje, kaip sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, atsižvelgiant į konstitucinę teisę į sveikatos apsaugą, yra *objektyvi priežastis*, pateisinanti skirtingą požiūrį į darbuotojus, sudariusius terminuotas ir nuolatinės darbo sutartis, todėl jis galėtų būti pagrindas atsisakyti suteikti atostogas pirmiesiems, bet ne antriesiems.